

nyeiben magunk is részesek vagyunk. Nem tartom helyesnek azt az ellenvetést, hogy ez kissé túlzást jelentene és hogy a közönséget meg kell kímélni a lelki megrázkódtatástól és attól, hogy figyelme a játéktól elterelődjék. *Ellenkezőleg: az előadásnak épp az a célja, hogy a néző érezze ezt a megrázkódtatást.* A figyelem elterelését meg úgy lehet elkerülni, hogy csak akkor folyomunk ilyen hatásokhoz, ha azok a játéknak és a költő szándékának szolgálnak.»

Linnebach maga utal arra, hogy ez új színházban mindent lehet játszani: nagy színjátékokat, Shakespearet és a világ-irodalom klasszikusait, nagy operákat, Wagnert, Mozartot, Verdit, de akár operetteket is. Úgy érezzük azonban, hogy az új színházzal velejár a műsor transzponálása ideológiai síkra. A múlt század mulattató színháza helyett nagyobb mélységre kell törekedni. A klasszikus művekben az eszme kidomborítására van szükség, minden vonatkozásban pedig egzisztenciális értelemben vett elmélyülésre. Még látszólag könnyebb műfajok is lehetnek ideális értékek hirdetői, példa erre a német *filmgyártás*, amely e téren is példaadó, szemben a hollywoodi kufár-szellem, vagy inkább szellemtelenség silány alkotásaival. Az új színház ennek az elmélyülésnek fontos hordozója lesz és kell, hogy legyen.

Linnebach végcélja a közösség színháza, amelynek kultikus értelme és rendeltetése van. S erre kell törekednie az egész modern színházesztétikának, színi irodalomnak. El kell vetnünk a Guckkastenbühne kötöttségét s az egész sekélyes színpadi tucatirodalmat. Meg kell teremtenünk ismét azt az egységet előadás és közönség közt, amit ősi kultuszcsелеkmények résztvevőinek egész pszihofizikai lényét betöltötte, s amely a közösség metafizikai meggyökerezettségének hordozója, kifejezője volt. A drámának ismét áldozattá kell válnia, s ebben a magasztosság helyébe pusztá élvezetet állító proscénium-rendszer csak akadály.

A BOSSZÚ

*Néha arról álmodom, hogy koráll vagyok,
kövé pirosult szívem fölött vad hullámok
húznak dalt nekem, sirály szárnya
suhan testem felett s ujjaim hasadékán
osonnak apró halak, alattomos hátam
tengerhab veri és hosszú, sötét éjeken,
ha ember közelít, szívem zátonyként kiemelem.*

Nagy Méda